

УДК 050:[061.1:015](477)(091)

Шлях довжиною у п'ятнадцять років

У серпні 1996 року в національному інформаційному просторі України з'явився новий журнал — "Вісник Книжкової палати", засновником, видавцем і виготовлювачем якого є Державна наукова установа "Книжкова палата України імені Івана Федорова". Задекларовані в його першому номері теми провідні для журналу ось уже упродовж п'ятнадцяти років. Традиційними для "Вісника Книжкової палати" стали рубрики "Бібліографія", "Бібліотечна справа", "Видавнича справа", "Інформаційні ресурси", "Історичні розвідки". Матеріали, розміщені в них, дають уявлення про те коло проблем, з якими стикається у своїй практичній діяльності бібліотечна та видавнича спільнота України, висвітлюють досвід їхнього розв'язання.

А найкраще на цих проблемах розуміється той, хто по-всякчас зустрічається з ними, уміє та має бажання вирішувати їх. Саме це й характеризує авторів журналу "Вісник Книжкової палати". Протягом п'ятнадцяти років серед його авторів є Валентина Патока, яка входила до першого складу редколегії "Вісника Книжкової палати". Провідною темою усіх публікацій Валентини Василівни є бібліографія. Нині вона перебуває на заслуженому відпочинку, але продовжує співпрацю з "Вісником Книжкової палати". У позаминулому номері журналу надруковано її статтю "Діагност часу". Мусимо зазначити, що в ній авторка відійшла від улюбленої теми, присвятивши матеріал Іванові Дзюбі. Саме статтями Валентини Василівни "До проблем створення українського бібліографічного репертуару" та Тамари Ізмайлівни Вилегжаніної "Каталогізування у виданнях: стан та перспективи" й розпочалась співпраця з "Вісником Книжкової палати" однієї з провідних бібліотек України — Національної парламентської. До речі, саме вона проклала вітчизняним бібліотекам шлях до співробітництва з журналом. З часом коло авторів цієї бібліотеки та й самих бібліотек розширилося. "Націоналку" на сторінках журналу репрезентують Валентина Кононенко, Олена Рожнятовська, Ірина Ігнатєвська, Алла Боліла. У цьому номері читачі журналу мають змогу ознайомитись з черговою статтю Ірини Цибенко "Бібліографічна культура в творчості Михайла Грушевського". Упродовж 2009—2010 років у "Віснику Книжкової палати" надруковано чотири публікації цієї авторки. У минулому, ювілейному номері журналу було вміщено статтю Галини Швецової-Водки "Тісна співпраця з Книжковою палатою — надійний вектор поступального руху книгознавчої науки". Уперше це прізвище з'явилося у першому ж номері "Вісника Книжкової палати", до того ж двічі: як авторки публікації "Комп'ютерна бібліографія: термінологічні роздуми" та члена редакційної колегії. Зауважимо, що з того, першого її складу до складу нинішнього входить Роберт Карташов, донедавна ці почесні обов'язки виконувала й Наталія Кушнарєнко.

Серед багатьох традицій нашого журналу й така: активні автори стають членами його редакційної колегії. Через авторство розпочалося сходження на "олімп" редколегії Ади Чачко, Сергія Кулєшова, Михайла Слободянюка, Ігоря Рябенка, Георгія Асєєва. Тісна багаторічна співпраця поєднує з "Вісником Книжкової палати" Ірину Давидову та Ганну Шемаєву: тут друкували вони свої дисертаційні дослідження на здобуття кандидата, а згодом і доктора наук, з'являються їхні публікації й нині. Починаючи з четвертого номера журналу, прізвища цих науковців — постійні в ньому,

адже вони увійшли до складу редколегії після перереєстрації журналу у Вищій атестаційній комісії України.

Прізвище Василя Шейка, активного автора "Вісника Книжкової палати", як члена редакційної колегії було вперше надруковано у лютому номері за 1999 рік, тобто через два роки співпраці. А дебютував Василь Миколайович статтею "ХДК на порозі XXI століття" (№ 2, 1997). І це був подвійний дебют, оскільки саме своєю публікацією він розпочав співробітництво харківських авторів із нашим журналом, яке триває понад чотирнадцять років. Уже в наступному його номері з'явилась стаття Василя Шейка та Георгія Асєєва "Інтернет у Харківському державному інституті культури: проблеми та перспективи". "Значення міжнародного співробітництва у підготовці бібліотечно-інформаційних фахівців" — наступна стаття Василя Миколайовича, опублікована в четвертому номері "Вісника Книжкової палати". Через номер надруковано його чергову роботу "Підготовка фахівців у галузі документознавства та інформатики: здобутки і проблеми", підготовлену ним у співавторстві з Наталією Кушнарєнко. Загалом, ця актуальна тема стала провідною для авторського тандему. Доречно зазначити, що часто до нього приєднувались інші: Алла Соляник, Людмила Філіпова, Микола Каністратенко. Саме у співавторстві з ним була написана стаття "Підготовка науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в Харківській державній академії культури", надрукована у цьогорічному червеному номері. А в серпневому увазі читачів запропоновано першу частину ще однієї — "Ідентифікація наукових шкіл культурологічно-мистецького та бібліотечно-інформаційного профілю: постановка проблеми", закінчення якої читайте у цьому числі нашого журналу.

Проте повернімося у 1997 рік, коли на авторській карті "Вісника Книжкової палати" з'явився Харків. Стаття Наталії Кушнарєнко "Навчальна дисципліна "Документознавство" в системі підготовки бібліотечно-інформаційних кадрів" була надрукована у дванадцятому номері під рубрикою "Підготовка кадрів", щойно заснованою за рішенням редакційної колегії журналу. Правда, першою у ній було оприлюднено публікацію тодішньої завідувачки кафедри книгознавства та організації книжкової торгівлі Української академії друкарства Ольги Антоник "Чи має майбутнє спеціальність "Книгознавство. Організація книжкової торгівлі"?", яка й започаткувала співпрацю львів'ян із нашим журналом, про що йтиметься згодом. Сама ж Наталія Миколаївна починала своє співробітництво з ним статтею "Бібліотечне краєзнавство: сутність і структура" (№ 5), у подальшому цю тему вона розвинула в підручнику "Бібліотечне краєзнавство".

Наступною стала публікація Василя Шейка та Наталії Кушнарєнко "Микола Андрійович Низовий — Педагог. Статистик Друку, Вчений", надрукована у сьомому номері. У ньому ж уміщувалась і стаття Миколи Андрійовича "Статистики друку — декани університету". А сам Микола Низовий започаткував багаторічне співробітництво з журналом публікацією "Біля витоків української статистики друку" (№ 3), яка згодом увійшла до його монографії "Українська статистика друку: етапи становлення та розвитку", виданої Книжковою палатою України. А у дванадцятому номері було надруковано ще одну статтю Миколи Низового "Кому не чужа мова цифр... (І. Франко: статистика друку)".

Гортаючи підшивки журналу, переконуємось, що харківські автори досить широко представлені в ньому: упро-

довж п'ятнадцяти років було надруковано майже 300 статей, підготовлених ними.

На сторінках журналу поруч з науковцями оприлюднюють результати своїх досліджень їхні чисельні учні. Так, серед авторів — чимало вихованців Ади Чачко, тут можна назвати й Ольгу Черних, в якій Ада Семенівна була керівником під час навчання в докторантурі та захисту докторської дисертації. А із "Вісником Книжкової палати" у свій час співпрацював і син Ади Семенівни — Святослав.

Розпочала на сторінках журналу "авторську династію" Загуменних Віра Вікторівна, багаторічний член його редколегії, перша публікація якої з'явилась у першому номері "Вісника Книжкової палати" за 1997 рік, а через два роки у ньому дебютувала й її донька — Оксана.

Ще одна авторська династія — Копанєви, Вікторія та Єлизавета. Початок родинної традиції поклала мати, ще працюючи в Державній науково-педагогічній бібліотеці, ознайомивши читачів журналу з її обмінно-резервним фондом. Тематика останніх публікацій Копанєвих збігається: інформаційно-технологічні аспекти бібліотечної справи, які розкриваються на прикладі провідної книгозбірні країни — Національної бібліотеки імені В. І. Вернадського.

Матеріалом "До питання упорядкування нормативно-правових актів" (№ 5, 2010) Мар'яна Вилегжаніна продовжила ще одну авторську династію. Стаття під цим прізвиськом була надрукована в першому номері "Вісника Книжкової палати". Тамара Вилегжаніна, тодішня завідувачка відділу обробки фондів і організації каталогів Національної парламентської бібліотеки, а нині її директор, порушила проблему, яка не втратила своєї актуальності й нині — "Каталогізування у виданнях: стан і перспективи". Злободенною виявилась й публікація, підготовлена нею спільно з колегою — завідувачкою сектору систематизації цієї самої книгозбірні Світланю Анісімовою — "Роздуми про сучасний стан і майбутнє класифікаційних систем в Україні". З часу цих публікацій минуло п'ятнадцять років. Окремі пропозиції, висловлені в них, знайшли втілення у практичному житті бібліотек.

Відоме читачам "Вісника Книжкової палати" й прізвище Гавеля. Журнал друкує матеріали цієї авторської династії. Перша стаття Оксани Миколаївни "Дослідження читачьких інтересів учнівської молоді спеціалізованих шкіл" (№ 1, 1997), підготовлена нею у співавторстві з викладачем Київського державного інституту культури Оленою Миронюк, з'явилась на сторінках журналу, коли та навчалась в аспірантурі на кафедрі педагогіки і технології цього вищого навчального закладу. Працюючи завідувачкою відділу книгознавства і соціології книги Книжкової палати України, Оксана Гавеля продовжила співробітництво з журналом. Не порвала з ним зв'язку й змінивши місце роботи. Вона опублікувала статті "Трансформація культурних цінностей в умовах функціонування конвергентної політики" (№ 8, 2008), "Прогнозування подальших змін в ієрархії культурних цінностей українського суспільства в аспекті глобалізаційних змін" (№ 8, 2010).

Чотири роки тому став автором нашого журналу Богдан Гавеля, опублікувавши на його сторінках статтю "Американська і європейська революція (1776—1848): соціологічні та ідеологічні аспекти". Методологічні засади дослідження політичної культури і ментальності українського народу в XIX столітті стали предметом дослідження цього автора в публікації, з якою читачі журналу мали нагоду ознайомитись у дев'ятому номері "Вісника Книжкової палати" за минулий рік. Упродовж багатьох років автором журналу була колишня викладачка Національного університету культури і мистецтв Ніна Максимівна Рева, а ось уже більше десяти років на сторінках "Вісника Книжкової палати" з'являються й матеріали її доньки Лесі, наукового співробітника НБУВ.

У минулому номері журналу рубрика "Бібліотечна справа" відкривалась статтею Тетяни Добко "До питання розвитку термінології бібліотечно-інформаційної сфери". Тетяна Василівна продовжує традиції ще однієї авторської династії нашого журналу, яку більше десяти років тому започаткували її батьки — Василь Степанович та Євдокія Кононівна Бабичі, добре відомі серед бібліотечної спільноти України. Працюючи в Київському державному інституті культури, вони дали пугівку в трудове життя сотням фахівців бібліотечної справи, які нині працюють у різних регіонах України. Василь Степанович плідно співпрацював із нашим журналом, й по сьогодні його авторкою є Євдокія Кононівна. А тепер у ньому часто вміщуються й матеріали за підписом їхньої доньки Тетяни Добко, завідувачки відділу довідково-бібліографічного обслуговування НБУВ. Можливості нашого журналу для оприлюднення наукових досліджень використовують Штефани — батько Іван та донька Наталія.

Як показав аналіз, найчисленніша авторська група "Вісника Книжкової палати" — столична. Для прикладу, саме кияни підготували кожен другий матеріал, надрукований на його сторінках. З ним нині співпрацюють викладачі, докторанти, аспіранти, здобувачі та студенти Київського національного університету культури і мистецтв — Оксана Матвієнко, Тамара Проценко, Наталія Стронська, Юлія Наймушина, Лариса Бойко та інші. Але не можна не назвати їхніх попередників, які брали якнайактивнішу участь у становленні та подальшому розвитку "Вісника Книжкової палати". П'ятнадцятьма роками вимірюється співпраця з ним Михайла Герашенка. Його колишні та нинішні учні перейняли у Михайла Васильовича й традицію знайомити наукову спільноту України зі своїми досягненнями. Саме за його рекомендацією стали авторами "Вісника Книжкової палати" Валентина Ігнатенко, Людмила Добровольська, Володимир Варенко, уже названа нами Наталія Стронська.

Говорячи про авторів-ветеранів, нинішніх і колишніх співробітників КНУКіМу, варто назвати таких: Валентину Лутовінову та Віру Загуменну, які першими з тодішнього Київського державного інституту культури "прорубали авторське вікно" у "Вісник Книжкової палати" ("Дослідження бібліографії як суспільного явища в Україні у 20-х роках XX ст.", № 4, 1996), Тетяну Долбенко, Таїсію Ківшар, Володимира Кірсанова, Лідію Каліберду, Валентину Медведєву, Ларису Якимову, Тетяну Новальську, Людмилу Петрову, Галину Грет, Ларису Зелінську, Михайла Слободяника, Ірину Нілову, Людмилу Карпову, Валентину Бездрабко, Нінель Королєвич, Василя Бурана. Так, Василь Якимович та Валентина Миколаївна, провідною темою публікацій яких була проблема україномовних книгознавчих термінів, спільно з директором Книжкової палати Миколою Сенченком та ще однією авторкою журналу Галиною Ковальчук уклали "Словник книгознавчих термінів"; Нінель Федорівна та Валентина Іванівна, які упродовж багатьох років досліджували історію вітчизняної бібліографії, видали наукові дослідження, відповідно "Українські бібліографи XX століття" і "Теоретико-методичні засади та історія розвитку української рекомендаційної бібліографії".

У "Віснику Книжкової палати" знайомлять науковий загал із результатами своїх досліджень у галузі книгознавства та видавничої справи викладачі Київського національного університету Василь Теремко, Марина Женченко, Катерина Афанасьєва, асистенти Юлія Паливода та Дмитро Олтаржевський.

Представницькою є група авторів журналу — співробітників Видавничо-поліграфічного інституту Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут": Юрій Ганжуров, Микола Андрійчук, Олександр Янішевський, Вікторія та Ярослава Сошинські, Зоя Григоровна, Любова Назаркевич, Жанна Ковба, Ольга Барзи-

лович, Анастасія Бужбецька. У липневому номері на сторінках "Вісника Книжкової палати" з'явилося нове авторське ім'я — Галина Лоза, яка присвятила свою публікацію проблемам становлення і розвитку інститутської багатотиражки напередодні Великої Вітчизняної війни.

Біля витоків цього багаторічного співробітництва був Михайло Хойнацький, який працював провідним науковим редактором у видавництві "Вища школа" та доцентом Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". У своїй першій, як і в усіх наступних публікаціях, Михайло Стефанович порушив проблеми удосконалення розроблення державних стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Уже в наступному номері журналу (перший і другий були здвосні) автор розпочав цикл статей з цієї актуальної тематики, започаткувавши ними й донині існуючу у "Віснику Книжкової палати" рубрику "Стандартизація і документація". Під цією рубрикою друкував усі свої матеріали ще один багаторічний автор журналу Дмитро Коршунов.

Тривала співпраця поєднує "Вісник Книжкової палати" й Олега Добровольського, тодішнього директора видавництва "Вища школа", а згодом викладача Національного технічного університету України "Київський політехнічний інститут". А розпочалася вона з його проблемної статті "Підручник 96: невітні підсумки — великі надії" (№ 1, 1997). До проблеми вітчизняного підручника автор повернувся у публікації "Підручник на тлі комп'ютеризації: необхідність нових принципів" (№ 12, 1997).

Без перебільшення: з Олегом Олексійовичем приємно працювати, у нього є чому повчитись. Незважаючи на те, що в його авторському оригіналі кожне прізвище, кожна цифра, цитата вивірені, він їх, вичитуючи верстку, ще раз уточнить, перевірить: відчувається школа одного з провідних вітчизняних видавництв — "Вищої школи", яке очолював Олег Олексійович. "Вісник Книжкової палати" друкував і статті, підготовлені Олегом Добровольським у співавторстві з іншими: "Метод швидкого читання редактора" (з Михайлом Хойнацьким, № 9, 2002), "Маркетинг видавничої продукції" (з Галиною Глотовою, № 1, 2003).

Серед авторів "Вісника Книжкової палати" викладачі та аспіранти Національної академії керівних кадрів культури, зокрема Ярослава Хімич, перша публікація якої з'явилась у журналі ще в 1997 році, коли та навчалась в аспірантурі Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського; Олена Виноградова, Людмила Сокур, Юлія Яким'юк, Олена Туріна, Лілія Прокопенко, Катерина Кучеренко, Олена Поліпова; Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова — Сергій Горбатенко, Тетяна Боброва, Павло Косенко, Людмила Базиль; Уманського педагогічного університету імені П. Г. Тичини — В'ячеслав Гордієнко; Міжнародного університету розвитку людини — Ірина Товт, Яна Чепуренко, Жанна Вергій; Національного університету природокористування і біоресурсів України — Оксана Васюк, Валентина Теслюк, Оксана Лапа, Світлана Виговська.

Провідну бібліотеку України — Національну імені В. І. Вернадського на сторінках журналу репрезентують Ганна Ковальчук (розпочала співпрацю з ним, ще будучи доцентом кафедри документознавства Київського державного інституту культури, й продовжила, очолюючи відділ стародруків у НБУВ; у минулому номері розміщено статтю Галини Іванівни про її контакти з "Вісником Книжкової палати" зокрема й нашою установою загалом), Галина Солоїденко, Олег Сербін, Надія Стрішенець, Людмила Дениско, Майя Іванова, Роман Поліщук, Зоя Афанасьєва, Олександр Ісаєнко, Валентина Корж, Олена Лопата, Леся Туровська, Наталія Солонська, Денис Солов'яненко; не можна не згадати нашу багаторічну авторку Раїсу Кириченко, котра, на жаль, передчасно померла.

У травні 1999 одночасно поповнився і список авторів журналу — Павла Рогова, й бібліотек, досвід роботи яких висвітлювався на його сторінках, — Центральна освітянська бібліотека Інституту змісту і методів навчання Міністерства освіти України (нині — Державна науково-педагогічна бібліотека імені В. О. Сухомлинського). Приклад свого керівника наслідують й інші працівники книгозбірень. У минулому і цьому роках в журналі було надруковано статті Алли Рубан, Лариси Домбровської, Тетяни Судіної, Тамари Букушиної, Алли Доркену.

П'ятнадцятьма роками вимірюється авторський стаж Миколи Зніщенка, директора Київської обласної бібліотеки для дітей, на сторінках "Вісника Книжкової палати" друкують статті й співробітники очолюваної ним книгозбірні.

Рецензією "Інформаційне забезпечення науки як головна складова соціально-комунікаційної системи" (№ 2, 2011) вкотре "відмітився" на сторінках журналу Віталій Дерлеменко, старший науковий співробітник, завідувач відділу науково-методичної роботи та архівів Державної наукової сільськогосподарської бібліотеки НААН України. Перша його публікація у "Віснику Книжкової палати" — "Зарубіжні бібліографічні бази даних з питань сільського господарства: періодизація, класифікація та ранжування" (№ 5, 1996), тоді її автор ще не працював у бібліотеці, а прийшовши туди, продовжує публікувати матеріали в журналі. Серед його сьогоднішніх авторів і Людмила Татарчук.

Тісні контакти поєднують журнал з іншими столичними бібліотеками — Національною історичною, книгозбірнями таких вищих навчальних закладів, як НТУУ "КПІ", НАУ, КНУ імені Тараса Шевченка.

Нещодавно зі Львова "обізвася" один із авторів-ветеранів, колишній співробітник Львівської національної бібліотеки імені В. Стефаніка, приславши статтю про свого славного земляка Маркіяна Шашкевича, постанову про відзначення 200-річчя народження якого (а це 6 листопада 2011 року), враховуючи важливість його постаті в українській літературі, громадському і політичному житті, прийняла Верховна Рада України.

Перший матеріал за підписом цього автора "Книги фірми "Відродження" знаходять свого читача" "Вісник Книжкової палати" надрукував у червневому номері за 1998 рік. За десять місяців до цього статтю "Книга як важливий чинник виховання в традиціях української педагогіки" (№ 8, 1997), підготовленою спільно з аспіранткою Української академії друкарства Ольгою Стадник, доцент кафедри книгознавства та організації торгівлі цього ж вищого навчального закладу Ольга Антоник продовжила співпрацю львів'ян з журналом. У травневому номері за 1998 рік у журналі було надруковано матеріал співробітниці УАД Світлани Гавенко "Системні дослідження якості книжкових видань", вона стала нашою активною авторкою на багато років. У другому номері журналу за нинішній рік була надрукована її стаття "Кваліметричний аналіз поліграфічного виконання дитячих видань українського книжкового ринку", підготовлена у співавторстві з Марією Мартинюк, доцентом кафедри технології друкованих видань та пакувань Української академії друкарства. Традиції майже п'ятнадцятирічного співробітництва львів'ян з "Вісником Книжкової палати" розвивають Богдан Дурняк, Наталія Черниш, Андрій Штангрет, Олег Васишин, Марія Лозняк, Роман Дзюбан, Дарія Іваницька, Олександр Мельников, Тетяна Олянишин, Лідія Дмитрів, Ірина Лешнівська, Галина Цвиг, Наталія Марціняк. Західний регіон України на сторінках "Вісника Книжкової палати" репрезентують також Галина Малик, Ірина Головацька, Любов Демчина (Івано-Франківськ), Володимир Кухарський, Олександра Янкович (Тернопіль), Володимир Карий, Людмила Стражник (Снятин), Григорій Заславець (Чернівці), Галина Біланич, Любов Френчак (Закарпаття).

Шлях наших одеських авторів до "Вісника Книжкової палати" проклала головний бібліограф відділу науково-дослідної та рекомендаційної бібліографії Одеської державної наукової бібліотеки Інна Рікун, надрукувавши у першому номері за 1998 рік статтю "Внесок ОДНБ у створення бібліографічної бази України", через номер у ньому ж було оприлюднено статтю співробітника цієї самої книгозбірні Григорія Зленка "Видатна бібліографічна пам'ятка". З роками співпраця "Вісника Книжкової палати" із одеситами міцнішає. Нині серед його авторів — директор Одеської національної наукової бібліотеки імені М. Горького Ольга Ботушанська, її співробітник Володимир Кудлач, маркетолог видавництва "АО БАХВА" Наталія Халікян та завідувач кафедри економічних систем і маркетингу ОНПУ Наталія Волкова, директор Одеської обласної універсальної бібліотеки імені М. Грушевського Юліана Амельченко, заступник директора Одеської міської бібліотеки для дорослих імені І. Я. Франка Вікторія Казанцева.

А список наших одеських авторів поповнився. У редакційному портфелі нові статті з Південної Пальміри — завідувачки відділу зв'язків з громадськістю та реклами Тамари Кухарук і провідного бібліотекаря Людмили Худенко (ОННБ ім. М. Горького) "Долучаючись до духовних скарбів". Наша авторка зі стажем, завідувачка відділу "Одесика" ОННБ ім. М. Горького, кандидат історичних наук Людмила Саєнко спільно з доцентом кафедри економічної кібернетики та інформаційних технологій Одеського національного політехнічного університету, кандидатом технічних наук Оленою Арсірій та магістром цього вищого навчального закладу Анною Саєнко підготували публікацію "Автоматизація спеціалізованого обслуговування класів читачів публічної бібліотеки".

Південь України у "Віснику Книжкової палати" представляють викладачі Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв Галина Бородіна, Ганна Єрмолаєва, працівники бібліотек Тетяна Веремієнко, Тетяна Астапенко, Наталія Малиновська, Лариса Сидоренко, Тамара Костирко та їхні колеги: з Дніпропетровська — Тетяна Колесникова, з Донецчини — Тетяна Тихонова, Валентина Волкова; викладачі Слов'янського державного педагогічного університету Ольга Біличенко, Наталія Шалашна, співробітники Краматорської центральної міської бібліотеки імені М. Горького Олена Помоз, Людмила Мельник, Лариса Кравченко. Автономну Республіку Крим — Валентина Лучанська, Галина Ядрова, Тетяна Назарчук, Ірина Андронova; Надія Яременко, Ірина Вороцовська — представниці бібліотечної Чернігівщини; Людмила Климчук — Поділля.

Співпраця "Вісника Книжкової палати" перетнула кордони України, започаткована у 1997 році (третій номер) статтею тодішнього генерального директора Російської книжкової палати Бориса Ленського, вона триває і дотепер. Так, у 2008 році він, будучи завідувачем кафедри книжкового бізнесу Московського державного університету друку, у своїй публікації підбив підсумки російського книговидання у 2007 році. Про його нові рекорди йшла мова і в статті генерального директора Російської книжкової палати Валерія Сіроженка. Про грані співробітництва російських колег з нашим журналом свідчить той факт, що за останнє п'ятиріччя (2007—2011) у ньому було оприлюднено 13 їхніх статей, тобто вони друкувались у кожному п'ятому номері. "Вісник Книжкової палати" уміщує статті й інших іноземних авторів — Клаудіо Інолі (Італія), Фувьвіо Маззоччі (Італія), Аїди Славів (Великобританія), Сьюзен Бенц (США), Аїї Макілвейн (Великобританія), Ненсі Вільямсон (Канада).

Проблемними завжди були публікації Валентини Пашко, у недалекому минулому президента, а нині заступника президента Української бібліотечної асоціації, яка висвітлює роботу цієї громадської організації щодо розвитку вітчизняної бібліотечної справи, використання зарубіжного досвіду в

створенні нового іміджу бібліотеки і бібліотечної справи. Триває співробітництво з Наталею Сенченко, котра розпочала його з першого ж номера журналу, Віктором Соколовим, стаття якого уміщена у минулому номері.

Вітчизняне книговидання та бібліотеки перебувають у кризовому стані. Найповніше розкрити їхні проблеми і надати найдієвіші пропозиції можуть ті, хто займається ними впритул, тобто видавці та бібліотекарі. Між першою та останньою публікаціями президента Української асоціації книговидавців та книгорозповсюджувачів Олександра Афоніна дистанція майже в п'ятнадцять років. Але питання, порушені у них — стан національного книговидання — актуальні впродовж усього п'ятнадцятиріччя. Серед пропозицій Олександра Васильовича найголовніша — книжкова справа потребує державної підтримки. "Вісник Книжкової палати" надає слово видавцям, тим, хто безпосередньо займається творенням книги. Розпочала розмову про те, що потрібно зробити для покращення національного книговидання, уже у третьому за ліком номері "Вісника Книжкової палати" тодішній заступник директора видавництва "Мистецтво" Ніна Прибега (нині вона його очолює). У наступному номері цю актуальну розмову продовжили заступник директора видавництва "Либідь" Марія Кургак та директор видавництва "Світ" Ігор Мельник. У третьому номері за нинішній рік журнал надрукував виступ Ігоря Андрійовича на засіданні колегії Державного комітету телебачення і радіомовлення, де обговорювались підсумки роботи Держкомтелерадіо України у 2010 році та основні завдання на 2011. Керівник одного з провідних вітчизняних видавництв висловив думку своїх колег — потрібна державна стратегічна програма розвитку видавничої галузі. Вона ж була провідною і в інтерв'ю директора видавництва "Освіта" Тамари Ткаченко та заступника головного редактора Ольги Іванової. Журнал надавав слово й іншим видавцям-директорам: "Либеді" — Олені Бойко, "Етносу" — Любові Головки, "Наукової думки" — Ігорю Алексеєнку, "А-БА-БА-ГА-ЛІА-МА-ГІ" — Івану Малковичу, головному редакторові Видавництва імені Олени Теліги Ользі Веремейчик, які ділилися досвідом роботи своїх колективів в умовах кризи вітчизняного книговидання.

Їхнім молодим колегам цей досвід став у нагоді. Як і цикл матеріалів, що їх журнал майже десять років друкував під рубрикою "На допомогу видавцю-початківцю" і закінчив їхню публікацію у грудневому номері за минулий рік. Методичні поради щодо оформлення друкованих видань стали у великій нагоді не лише їхнім творцям, а й викладачам вищих навчальних закладів. Ті використовують їх під час читання лекцій майбутнім фахівцям видавничої галузі.

Доречно зазначити, що серед авторів нашого журналу чимало працівників Книжкової палати України: завідувачі відділів Світлана Буряк, Віталій Поляков, Галина Плиса, Ірина Погореловська, Юлія Набхан, Анжела Шумілова, Ольга Устіннікова. На сторінках журналу з'являється ще одне прізвище, Устіннікової Тетяни Михайлівни, яка працює старшим науковим співробітником відділу наукового опрацювання обов'язкових примірників. Цей підрозділ у "Віснику Книжкової палати" репрезентують й інші фіхівці — Тамара Михайловська, Валентина Редько. А от прізвище ветерана відділу Тетяни Черненко читачам невідоме. Тетяна Василівна готує список періодичних та продовжуваних видань, які з'являються в інформаційному просторі України.

Деякі місяців тому залишила колектив Книжкової палати Наталія Чунакова, багаторічний автор "Вісника Книжкової палати". Її своєрідним прощанням з колегами стала стаття "Ведення та удосконалення національного еталона таблиць УДК українською мовою", що надрукована у четвертому номері. Цій самій темі присвятила чимало публікацій ще один ветеран нашої установи — співробітниця відділу класифікаційних систем Марина Ахвердова.

П'ятнадцять років не сходять зі сторінок "Вісника Книжкової палати" прізвище ветерана установи, старшого наукового співробітника відділу наукової підготовки державних бібліографічних покажчиків Прасковії Сенько, її приклад наслідують Леся Кучеренко, Ольга Муклімбаєва, Тетяна Бубнова, Неля Кузьміна, Інна Пугач, Лідія Очеретяна, Віта Кочупалова, Тетяна Коржановська. Ніна Палащина — автор "Вісника Книжкової палати" зі стажем: майже десять років тому з'явилася її перша публікація на його сторінках, коли Ніна Андріївна працювала завідувачкою відділу наукової інформаційно-бібліографічної діяльності ДНПБ України імені В. О. Сухолинського. Серед постійних авторів "Вісника Книжкової палати" співробітники відділу державної стандартизації — Тетяна Жигун, Аліса Фідельська, Юлія Хювенен, Оксана Петренко.

Старший науковий співробітник відділу наукового опрацювання документів і організації каталогів Катерина Терещенко розпочала друкуватись у журналі, ще працюючи у відділі наукового редагування бібліографічної інформації. Улюблена тема її публікацій — аналіз наявних у фондах Книжкової палати творів видатних письменників. Роботі цього відділу щодо наукового опрацювання наявних книжкових документів та організації каталогів присвячують свої статті Алла Приходько, Ніна Трухан, Тетяна Цедік, котра нещодавно розрахувалась з установи.

У фондах Державного архіву друку, який віднесено до національного надбання нашої країни, зберігається понад 13,8 мільйона друківаних одиниць. "Вісник Книжкової палати" знайомить наших співвітчизників з розмаїттям книжкового багатства. Дослідження і розкриття змісту фондів Державного архіву друку є однією з наукових робіт, над якою працює Книжкова палата України, її результати розкриваються в журнальних публікаціях. Торік (№ 12) було розміщено статтю вченого секретаря Ольги Васьківської "Друківана книжкова продукція, видана на терені України в

1917 році", а в липневому номері журналу — "Відродження національного книговидання: 1918", підготовлену нею у співавторстві з завідувачкою Державним архівом друку Анжеолою Шуміловою.

Варто наголосити, що публікації цього спрямування традиційні на шпальтах нашого журналу. Так, минулого року, коли відзначалося 65-річчя Перемоги у Великій Вітчизняній війні, було надруковано матеріали, підготовлені співробітниками Державного архіву друку Тетяною Крижанівською ("Друківане слово — солдат Перемоги", № 5) та Оленою Орлик ("Журнальний фонд Книжкової палати України 1941—1945 років", № 6). Автори різнопланово розкривають фонди Книжкової палати України. Світлана Шульженко проаналізувала наявність у них творів Тараса Шевченка ("Кобзар" Тараса Шевченка у фондах "Книжкової палати України", № 12); Ірина Галась — аркушеву продукцію та періодичні видання, що дало можливість скласти уявлення про розвиток театрального мистецтва у період національного Відродження, названого згодом Розстріляним (№ 11, "Діяльність театральних колективів в Україні на зламі 20—30-х років минулого століття: за матеріалами Державного архіву друку").

Аналізуючи роботу журналу за минулі п'ятнадцять років, переконуємось, що авторитет, завойований ним серед наукової, видавничої та бібліотечної спільноти України, досягнутий завдяки авторам, серед яких є й два лауреати Національної премії імені Тараса Шевченка — Сергій Білокінь та Анатолій Солов'яненко.

Надія Рєзідайло,
відповідальний секретар "Вісника Книжкової палати",
завідувач відділу наукового редагування
бібліографічної інформації Книжкової палати України

Надійшла в редакцію 1 вересня 2011 року